

VIZUALNA UMETNOST

Kaj ve šimpanzinja o ljubezni

Francoski stripar Adrien Demont se je v torek najprej družil s študenti likovne akademije, zvečer pa se je v Kinu Šiška predstavil v pogovoru pred občinstvom in nato še z risanim koncertom: medtem ko je na odru za mizo risal podobe, ki so se projicirale na veliko platno, ga je na električni kitari spremljal tAk.

✦ Ingrid Mager

Risoroman *Pépée – divja plat Léa Ferréja* francoskega avtorja **Adriena Demonta** (1986) je v slovenskem prevodu **Katje Šaponjić** lani izšel pri založbi VigeVageKnjige. Torkovo druženje z avtorjem pa je vzbudilo zanimanje tako med študenti likovne umetnosti kot zvečer pri stripoljubcih, ki so se v presenetljivem številu zbrali, da prisluhnejo avtorju in prisostvujejo koncertu, na katerem je risal po navdihu žive improvizirane glasbe.

Zgodba o nenavadnem šansonjerju

Avtor se je svoje obrti izučil v striparski meki Angoulêmeu. Najprej je ustvarjal s kolektivom *Chroma comics* in platformo *Coconino world*, leta 2008 pa ga je pod svoje okrilje vzela založba Scutella Editions ter mu izdala prvi dve knjigi – *Sončnice* in *Balade*.

Svoj prvi risoroman z naslovom *Muha enodnevnica* je izdal leta 2015, risoroman *Pépée – divja plat Léa Ferréja* pa je v originalu izšel leta 2018. Za podlago mu je služila resnična zgodba o francoskem šansonjerju **Léu Ferréju**, ki je z ženo živel v graščini, z njima pa tudi številne živali, ki sta jih rešila iz živalskih vrtov ali, kot v primeru šimpanzovke *Pépée*, iz cirkusa. Šimpanzovki je v družini pripadel poseben status, oblačila sta jo kot otroka, in dokler je bila mladič, so si izkazovali ljubezen in než-

nosti; pozneje pa je postajala nepredvidljiva, manipulativna in agresivna. Katastrofa se je tako rekoč napovedovala že od vsega začetka. Zanimivo pri tem je, da zgodbo v prvi osebi pripoveduje šimpanzinja.

Glasbo šansonjerja Léa Ferréja je Adrien Demont poznal že iz otroštva, ko so jo poslušali starši, sam pa je medtem risal. *Pépée* v francoščini pomeni dedek, ki ga ni poznal in ga je nadomestil z glasom šansonjerja. Vendar pa je risoroman nastal neodvisno od Ferréja, zametek je nastal tako rekoč bliskovito, izziv pa mu je bil med drugim, kako upodobiti razmerje med človekom in živaljo – pri tem je razmišljal predvsem o človečnosti.

Dva motiva sta ga še posebej vznemirjala. Na prvem mestu upodabljanje (šimpanzijh) oči, ki ga očarajo že iz otroštva, pri Léu Ferréju pa simbolizirajo tudi opazovanje in klevetanje sosedov, ki so imeli zakonca z živalmi pogosto v zobeh. Druga rdeča nit pa je motiv vžigalic, ki ni vezan na *Pépéejevo* zgodbo; nekoč je na oranžni papir (to barvo je pozneje uporabil tudi za strip) risal vžigalice, kako izgorevajo, pri tem pa očarano opazoval ples ognja.

Risbo beremo in poslušamo

Atmosfera risb pa se da odlično ujeti tudi skozi glasbo. Kitarist **Takumo Shindom** alias **tAk**, s katerim ustvarjata risane koncerte po svetu že deset let, ga je na odru pospremil tudi med ljubljanskim obiskom. Z električno kitaro je ustvaril kotalečo se ambientalno zvočno gmoto, Adrien Demont pa je za mizo na odru z ogljem ustvarjal podobe, ki so se nato projicirale na veliko platno za občinstvo.

Te koncerte, ki nastajajo ločeno od njegovih stripov (se pa določene ideje prelivajo), zelo rad izvaja, saj je umetnik s svojo risbo običajno v ateljeju sam; tako pa je med ljudmi. »Risanje je izražanje čustev, vsaka črta, packa ima svoj naboj, svoj ples, in lepo je, ko ljudje to vlečenje linij in celoten ustvarjalni proces opazujejo, ne pa da vidijo samo končni izdelek.« Čeprav je na enournem koncertu nastalo več podob, je po avtorjevih besedah nastala ena sama. Vsak risa-

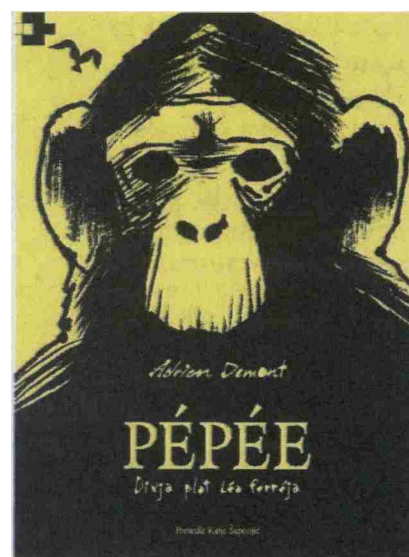
ni koncert je drugačen in zato vsakič nastanejo tudi drugačne risbe. ✕

Risografija kot patina

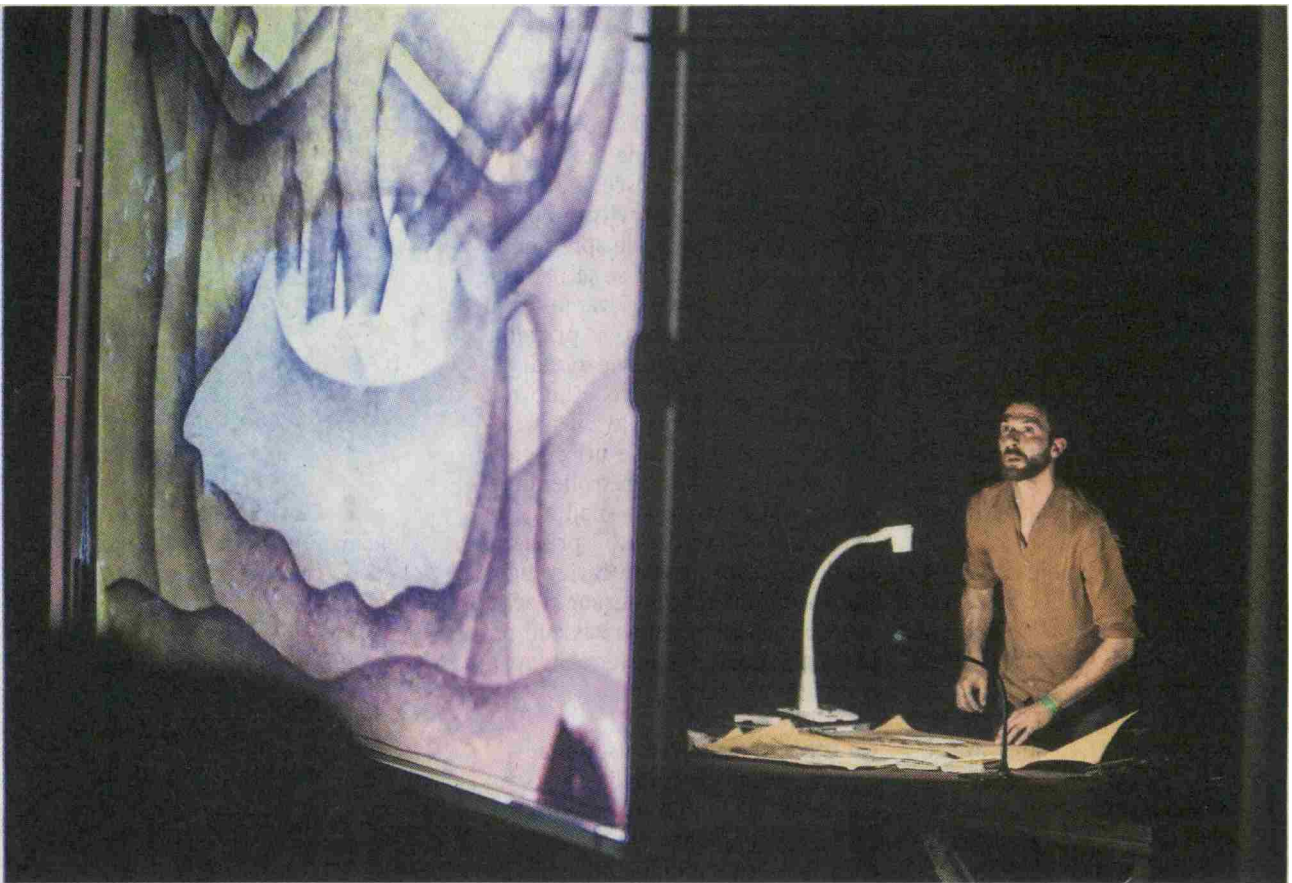
Pri založbi VigeVageKnjige risoroman *Pépée – divja plat Léa Ferréja* štejejo za svojo najbolj prestižno izdajo doslej.

Stiskali so ga v risografiji, kar je bilo prvo tiskanje v tej tehniki v Sloveniji, in izdali v »bibliofilski« izdaji 500 izvodov, kar sicer ni tako malo, a ker je prav zaradi načina tiska vsak izvod praktično unikat, so jih tudi oštevilčili. Risografija je grafična tehnika, kombinacija sitotiska in tiskanja na grafični papir.

Slabost je morda ta, da so barve vnaprej določene, ta hip je na voljo 45 odtenkov, vendar razvijajo že nove. Zaradi »neprecizne« tehnike je vsak odtis malce drugačen, ravno ta »surovost« pa potem da vsakemu natisu svojo patino.

Adrien Demont: *Pépée – divja plat Léa Ferréja* ✦ VigeVageKnjige

»Risanje je izražanje čustev, vsaka črta, packa ima svoj naboj, svoj ples, in lepo je, ko ljudje to vlečenje linij in celoten ustvarjalni proces opazujejo,« je povedal francoski stripar Adrien Demont. 📷 Bojan Velikonja